

Κοινή Δήλωση ΕΣΕΠ/ΕΦΕΕ

Για την πολυπολιτισμικότητα, τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη και την κοινωνική ένταξη στην εκπαίδευση

Quo Vadis Europa, Quo Vadis Education

Βρυξέλλες, 2 Δεκεμβρίου 2019

Μία τετραετία αφότου οι Υπουργοί Παιδείας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθέτησαν τη «[Διακήρυξη του Παρισιού](#)»¹ και ένα έτος αφότου το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε μια [Σύσταση](#) για την προαγωγή των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της ευρωπαϊκής διάστασης της διδασκαλίας², οι Ευρωπαίοι Κοινωνικοί Εταίροι στην Εκπαίδευση επιθυμούν να εξετάσουν με την παρούσα Δήλωση κοινές αρχές, προκλήσεις και ενέργειες με στόχο τη **βελτίωση της δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς στα σχολεία.**

Στόχος της παρούσας κοινής δήλωσης είναι η δημιουργία μιας σταθερής βάσης για τη συνέχιση του διαλόγου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Συνδικαλιστικής Επιτροπής Εκπαιδευτικών (ΕΣΕΠ) και της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Εργοδοτών στην Εκπαίδευση (ΕΦΕΕ), των Ευρωπαίων Κοινωνικών Εταίρων στην Εκπαίδευση, σχετικά με την ενεργοποίηση και την παροχή κατάλληλης υποστήριξης σε δασκάλους, εκπαιδευτές και στο λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό, τη διοίκηση των σχολικών μονάδων, το ακαδημαϊκό προσωπικό και τους εργαζομένους στην εκπαίδευση προκειμένου να αντεπεξέλθουν σε απαιτητικά και ευαίσθητα καθήκοντα. Οι Κοινωνικοί Εταίροι στην Εκπαίδευση παίζουν κρίσιμο ρόλο στο να διασφαλίσουν ότι οι μελλοντικές γενιές θα μάθουν για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη, την ανοχή και την απουσία αποκλεισμών και ότι θα μπορούν να εφαρμόζουν αυτές τις αξίες καθημερινά. Για αυτόν τον σκοπό, οι κοινωνικοί εταίροι στην εκπαίδευση πρέπει να συμμετάσχουν ως πλήρως

¹ Άτυπη σύνοδος των Υπουργών Παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «Διακήρυξη για την προαγωγή της ιδιότητας του πολίτη και των κοινών αξιών της ελευθερίας, της ανοχής και της απαγόρευσης διακρίσεων στην εκπαίδευση», 17 Μαρτίου 2015, Παρίσι.

² Σύσταση του Συμβουλίου για την προαγωγή των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της ευρωπαϊκής διάστασης της διδασκαλίας (2018/C 195/01), 22 Μαΐου 2018.

αναγνωρισμένοι εταίροι στη συζήτηση για την κοινωνική ένταξη σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Η παρούσα Δήλωση αξιοποιεί τις κοινές εργασίες που διεξήχθησαν στο πλαίσιο του προγράμματος «EU-CONVINCE»³, στο οποίο συμμετείχαν η ΕΣΕΠ, η EFEE και η Ευρωπαϊκή Ένωση Διευθυντών Σχολικών Μονάδων (ESHA), και τα στοιχεία που αποτυπώθηκαν στην *Κοινή Δήλωση για σχολεία χωρίς αποκλεισμούς στο πλαίσιο πολύμορφων κοινωνιών (2019)* των ως άνω φορέων. Σε αυτήν την Κοινή Δήλωση, η ΕΣΕΠ, η EFEE, η ESHA, το Οργανωτικό Γραφείο Ενώσεων Ευρωπαϊών Μαθητών (OBESSU) και το δίκτυο οικογενειακών οργανώσεων COFACE Families Europe θεωρούν την πολυμορφία προστιθέμενη αξία και αναγνωρίζουν «*ότι ο βασικός ρόλος της εκπαίδευσης είναι να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες κάθε μαθητή*», ανεξαρτήτως πολιτισμικού ή οικονομικού υπόβαθρου, φύλου, γενετήσιου προσανατολισμού, ικανοτήτων και εκπαιδευτικών αναγκών, οικονομικής κατάστασης, εθνικής καταγωγής, γλώσσας, θρησκείας και ιθαγένειας ή μεταναστευτικής κατηγορίας στην οποία ανήκει. Ως αποτέλεσμα, η *Κοινή Δήλωση για σχολεία χωρίς αποκλεισμούς στο πλαίσιο πολύμορφων κοινωνιών* επεξεργάζεται περαιτέρω τους στόχους της Διακήρυξης του Παρισιού αναφορικά με τη βασική συνεισφορά της εκπαίδευσης στην προσωπική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και τη συμμετοχή, διασφαλίζοντας επίσης τη γνήσια κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση των ανισοτήτων, την ενίσχυση των δασκάλων, των εκπαιδευτών και του λοιπού εκπαιδευτικού προσωπικού, της διοίκησης των σχολικών μονάδων και του ακαδημαϊκού προσωπικού και ενισχύοντας την ικανότητα των παιδιών και των νέων για κριτική σκέψη και άσκηση της κριτικής τους ικανότητας ιδιαίτερα στο πλαίσιο του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Επιπρόσθετα, η Δήλωση αυτή τροφοδοτεί την Κοινή Διακήρυξη ΕΣΕΠ/EFEE «*Αναφορικά με ένα πλαίσιο δράσεων για την ελκυστικότητα του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού*» (2018). Οι κοινωνικοί εταίροι στην εκπαίδευση υπογραμμίζουν στη διακήρυξή τους την απόλυτη δέσμευσή τους για την «*προαγωγή της ένταξης, της ισότητας και των ίσων ευκαιριών συμπεριλαμβανομένης της ισότητας των φύλων στην εκπαίδευση, εστιάζοντας στην αυξανόμενη ανάγκη για την ανάπτυξη μιας δημοκρατικής και χωρίς αποκλεισμούς σχολικής νοοτροπίας και φροντίζοντας για τις ανάγκες όλων των διδασκομένων*», καθώς και για την «*προαγωγή βιώσιμων και αξιοπρεπών χώρων εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και με εστίαση στη μάθηση*», διότι έχουν άμεσο αντίκτυπο στον (μεταβαλλόμενο) ρόλο και τις απαιτήσεις απέναντι στους δασκάλους, τους εκπαιδευτές και το λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό, τη διοίκηση των σχολικών μονάδων, το ακαδημαϊκό προσωπικό και τους εργαζομένους της εκπαίδευσης στα εκπαιδευτικά συστήματα.

Πλαίσιο και προκλήσεις:

Ενώπιον των αυξανόμενων κοινωνικών απαιτήσεων και μιας κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από πολυμορφία, οι Ευρωπαίοι Τομεακοί Κοινωνικοί Εταίροι στον χώρο της Εκπαίδευσης, οι οποίοι έχουν αναγνωριστεί ως εκπρόσωποι των οργανώσεων των εργαζομένων και των οργανώσεων των εργοδοτών

³ Κοινές Αξίες της ΕΕ - Εκπαίδευση χωρίς Αποκλεισμούς (2018-2020), με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ , ΓΔ EAC Αρ. 592113-EPP-1-2017-1-BE-EPPKA3-IP1-SOC-IN.

στον εκπαιδευτικό κλάδο σύμφωνα με τα Άρθρα 154-15 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),

Αναγνωρίζουν ότι:

- Η παροχή ίσης πρόσβασης για όλα τα παιδιά σε μια εκπαίδευση υψηλής ποιότητας χωρίς αποκλεισμούς που αξιοποιεί πλήρως τις δυνατότητές τους απαιτεί **επαρκείς και βιώσιμους πόρους** για τα σχολεία και τα υπόλοιπα εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- Για να δοθούν ερεθίσματα σε μαθητές και σπουδαστές/φοιτητές προκειμένου να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους, βασικός παράγοντας είναι να προσφέρεται ποιοτική εκπαίδευση που εκτιμά την πολυμορφία και επικεντρώνει στα ενδιαφέροντα, τα ταλέντα και τις ικανότητές τους.
- Η κοινωνική ένταξη στην εκπαίδευση πρέπει να αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο ενός ευρύτερου **πλαισίου φτώχειας** και αποκλεισμών που έχει επιδεινωθεί στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια και εντείνεται με την εφαρμογή πολιτικών αποκλεισμού, στο πλαίσιο μιας ανάκαμψης που αφήνει κάποιους ανθρώπους ακόμα πιο πίσω και επηρεάζει το εκπαιδευτικό αποτέλεσμα για τους ήδη μειονεκτούντες μαθητές.
- Ο αποκλεισμός, οι διακρίσεις και η ανισότητα στην εκπαίδευση πρέπει να εξεταστούν σε διατομεακή διάσταση λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μαθητές ενδέχεται να βιώσουν ακόμα μεγαλύτερο αποκλεισμό όταν αυτός βασίζεται σε διάφορους λόγους (π.χ. διαφορετικό πολιτισμικό ή κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και φύλο, αναπηρία και χώρα καταγωγής), ενώ ταυτόχρονα πρέπει να επισημανθεί ότι υπάρχουν διαφοροποιημένες πολυπλοκότητες στο πλαίσιο αυτών των ευρύτερων χαρακτηριστικών.
- Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, οι δάσκαλοι, οι εκπαιδευτές και το λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό, η διοίκηση των σχολικών μονάδων και το ακαδημαϊκό προσωπικό πρέπει να υποστηρίζονται και να είναι καλά εφοδιασμένοι για τη δημιουργία ενός δημοκρατικού και χωρίς αποκλεισμούς μαθησιακού περιβάλλοντος που στοχεύει στην ένταξη όλων των διδασκομένων και στην επίτευξη ισότητας στην εκπαίδευση με στόχο να επιτύχει ο διαπολιτισμικός διάλογος και να βελτιωθεί η αναγνώριση της αξίας (ή των πόρων) που προσδίδουν οι διαφορετικές ομάδες.
- Οι ελλείψεις δασκάλων, εκπαιδευτών, διοικητικών στελεχών στις σχολικές μονάδες και λοιπού εκπαιδευτικού προσωπικού που συναντώνται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσω της βελτίωσης της **ελκυστικότητας του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού**, της ενίσχυσης των προσλήψεων και της διατήρησης του προσωπικού στην εκπαίδευση, καθώς και μέσω της εξασφάλισης υποστηρικτικού εργασιακού περιβάλλοντος και συνθηκών.
- Η παρουσία των κοινωνικών εταίρων στην εκπαίδευση, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων στον χώρο της εκπαίδευσης είναι θεμελιώδους σημασίας προκειμένου να αντεπεξέλθουμε στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη.
- Όλα αυτά στο πλαίσιο του δικαιώματος στην εκπαίδευση ως ορίζεται στο άρθρο 14 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και δεσμεύσεις

Λαμβάνοντας υπόψη τα πέντε βασικά στοιχεία που αναγνωρίζονται στην Κοινή Δήλωση για σχολεία χωρίς αποκλεισμούς στο πλαίσιο πολύμορφων κοινωνιών (2019) ως ουσιώδους σημασίας για την εφαρμογή μιας εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, οι Ευρωπαίοι Κοινωνικοί Εταίροι στην Εκπαίδευση και τα μέλη τους σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο δεσμεύονται για τη συνέχιση και ενίσχυση του κοινού τους έργου με στόχο τη βελτίωση της πολυπολιτισμικότητας, της δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη και της κοινωνικής ένταξης στην εκπαίδευση με τις εξής μεθόδους:

- Την προαγωγή εκπαιδευτικών πολιτικών που απευθύνονται σε όλους τους μαθητές, βελτιώνουν την κατανόηση των δημοκρατικών αξιών και της πολυμορφίας ως έναν πόρο για την κοινωνία.
- Την εξέταση, στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου τους και σε συνεργασία με άλλους τομείς και φορείς (συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής για την υγεία, της πολιτικής για τη στέγαση, τα κοινωνικά επιδόματα κ.ά.), των υποκείμενων αιτιών του διαχωρισμού, του αποκλεισμού, των διακρίσεων, της ξενοφοβίας και της ριζοσπαστικοποίησης.
- Την έκκληση για αυξημένες βασικές δημόσιες επενδύσεις και αυξημένη αλληλεγγύη αναφορικά με τη χρηματοδότηση της ΕΕ για σχολικές μονάδες σε μειονεκτούσες περιοχές της Ευρώπης.
- Την αποτροπή σχολικών πρακτικών αποκλεισμού και διαχωρισμού που παραβιάζουν ανοιχτά και αψηφούν τις κοινές ευρωπαϊκές αξίες, κάνοντας έκκληση για εφαρμογή οικονομικών αντικινήτρων.
- Την προαγωγή και τη διατήρηση βιώσιμων συνθηκών απασχόλησης για τους εργαζομένους και τους εργοδότες στην εκπαίδευση, συναφούς και επαρκούς επαγγελματικής εξέλιξης και υποστήριξης και ευκαιριών σταδιοδρομίας για τα ηγετικά στελέχη, τους εκπαιδευτικούς, τους ακαδημαϊκούς και το λοιπό προσωπικό στην εκπαίδευση προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ολιστικές ανάγκες κάθε μεμονωμένου μαθητή μεσοπρόθεσμα και για την καλύτερη παροχή καταρτισμένων επαγγελματιών που αντικατοπτρίζει την πολυπολιτισμική κοινωνία μας.
- Την προαγωγή και εξέταση των πέντε στοιχείων που αναγνωρίζονται στην Κοινή Δήλωση για σχολεία χωρίς αποκλεισμούς στο πλαίσιο πολύμορφων κοινωνιών (2019) για την εφαρμογή μιας εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς στον διάλογό τους σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό, τοπικό και θεσμικό επίπεδο.

Συμπέρασμα

Η EFEE και η ΕΣΕΠ, οι Ευρωπαίοι Κοινωνικοί Εταίροι στην Εκπαίδευση δεσμεύονται ότι θα προαγάγουν ενεργά αυτήν τη διακήρυξη σε ευρωπαϊκό επίπεδο και μέσω των οργανώσεων μελών τους σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Η παρούσα κοινή δήλωση υιοθετήθηκε από την ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Τομεακού Κοινωνικού Διαλόγου στον χώρο της Εκπαίδευσης (ESSDE) κατά τη συνεδρίαση της 2^{ης} Δεκεμβρίου 2019.

Βρυξέλλες, 2 Δεκεμβρίου 2019

Daniel Wisniewski
Γενικός Γραμματέας, EFEE

Susan Flocken
Διευθύντριας Ευρώπης, ΕΣΕΠ